

Toimenpideoite TPA 64/2025 vp

Mia Laiho kok

Toimenpideoite yleisvaarallinen aine -luokan käyttöön ottamisesta hengenvaarallisten muuntohuumeiden maahantuonnin estämiseksi

Eduskunnalle

Suomessa on nähtävissä muuntohuume alfa-pvp:n aiheuttamat ongelmat muutamien viime vuosien ajalta. Muuntohuumeella tarkoitetaan synteettisiä psykotrooppisia aineita. Niiden ilmestyminen markkinoille, nopea leviäminen ja arvaamattomat sekä usein voimakkaat ja ennakoimattomat vaikutukset ovat haastaneet sosiaali- ja terveydenhuollon ja aiheuttaneet myös merkittäviä ongelmia asuinympäristöissä häiriökäyttäytymisen ja rikollisuuden ilmentyminä. Muuntohuumeiden asema kansainvälisillä huumemarkkinoilla on jatkuvasti vahvistunut.

Euroopan tasolla on Euroopan unionin huumevirasto EUDA (ent. huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA), jonka kautta voidaan ohjata aineita huumausaineiden valvontaan ja EU:n päätöksentekoon. Suomessa voidaan nykyään asetustasolla nimetä uusia huumausaineita huumausainelain säätelyn piiriin. Lain säädökset tulevat kuitenkin aina takamatkalta uusien muuntohuumeiden kehittämisen kanssa, ja maahan ehtii levitä vahinkoa ja jopa kuolemia aiheuttavia aineita ennen kuin lainsäädännön keinoin niihin ehditään puuttua.

Tulli on varoittanut jo aiemmin ja varoittaa taas uudelleen Suomessa liikkeellä olevista hengenvaarallisista tableteista. Mediasta saatujen tietojen mukaan Tulli on löytänyt Suomesta ensimmäistä kertaa erittäin vaarallista synteettistä opioidia eli protodesnitatseenia. Nitatseenia ei kuitenkaan ole luokiteltu laittomaksi aineeksi, jonka Tulli voisi takavarikoida ja hävittää. Synteettisiä opioideja on uutisoinnin mukaan takavarikoitu viime vuonna jo yli 23 000 tablettia. Nitatseetit kuuluvat tähän samaan joukkoon.

Huumeidenkäyttäjä saattaa luulla ostavansa katukaupasta tai verkosta esimerkiksi opioidia, mutta saattaa saada protodesnitatseenia, joka voi tappaa pienenäkin käyttöannoksena. Koska ainetta ei ole luokiteltu laittomaksi tai luvanvaraiseksi, tavaran voisi tuoda esimerkiksi satamalöydöstä huolimatta maahan, sillä Tullin toiminta perustuu lainsäädäntöön, eikä takavarikkoja tehdä mielivaltaisesti.

Suomen lain mukaan uudetkin muuntohuumeet, joita kehitetään jatkuvasti, ovat laittomia vasta, kun ne on erikseen luokiteltu huumausaineiksi. Joka vuosi maahan tuodaan muuntohuumeita, joita ei ole ehditty luokitella huumausaineiksi kansallisesti tai kansainvälisesti. Suomessa aineet havaitaan yleensä ensimmäisenä tullilaboratoriossa, joka tutkii esimerkiksi postilähetysten takavarikoidut kielletyiksi epäillyt aineet. Tullilaboratorion tutkimuksissa tavataan vuositasolla kym-

Toimenpidealoite TPA 64/2025 vp

menien näytteiden verran tällaisia aineita, joiden sisältö on ollut pahimmillaan jopa kiloja muuntohuumeita.

Tulli on ehdottanut, että lainsäädäntöön lisättäisiin yleisvaarallisen aineen käsite, jonka nojalla maahantuonnin yhteydessä tavattu vaaralliseksi luokiteltava tavara voitaisiin hävittää. Tuossa vaiheessa Tulli voisi ottaa aineet rajalla pois ilman rikosseuraamusta maahantuonnista. Tämä lisäisi Tullin mahdollisuuksia estää vaarallisten aineiden pääsy Suomen markkinoille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja estää niiden aiheuttamat fataalitkin seuraukset. Tulli voisi raportoida uusista vaarallisista aineista eteenpäin muille viranomaisille, muun muassa poliisille, Fimelle ja STM:lle. Jatkossa nämä aineet voisi viedä asianmukaisesti huumausainelain piiriin.

On erityisen tärkeää tunnistaa aineet ajoissa ja ottaa ne heti valvontaan, jolloin vain pienellä kemiallisen aiheen muutoksella ei olisi mahdollista kiertää lainsäädäntöä. Tämä estäisi Suomeen kohdistuvaa muuntohuumeiden maahantuontia ja todennäköisesti vähentäisi inhimillisesti ja taloudellisesti merkittäviä huumehaittoja ja tapaturmaisia kuolemia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yleisvaarallinen aine -luokan käyttöön ottamiseksi hengenvaarallisten muuntohuumeiden maahantuonnin estämiseksi.

Helsingissä 21.10.2025

Mia Laiho kok